

อนาคตภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชา

THE SCENARIO OF ACADEMIC LEADERSHIP OF TUTORING SCHOOL ADMINISTRATORS

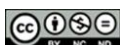
กรกฤษ ศรีวิชัย | *Korrakrit Sriwichai* | ORCID ID: 0009-0009-3950-6221

โรงเรียนกวดวิชาพัฒนวิชาการเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย | Phatthanavichakarn Chiangmai tutoring schools, Chiangmai Province, Thailand

Corresponding author, E-mail: Kting15@hotmail.com

Received: (September 12, 2025); Revised: (October 23, 2025); Accepted: (November 4, 2025)

Citation:

กรกฤษ ศรีวิชัย. (2568). อนาคตภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชา. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมเพื่อความยั่งยืน (JRIS)*, 2(6), 102-116.

Sriwichai, K. (2025). The scenario of academic leadership of tutoring school administrators. *Journal of Research and Innovation for Sustainability (JRIS)*, 2(6), 102-116.

ABSTRACT

Tutoring schools are non-formal education institutions that provide additional knowledge to students. However, the changing global situation in every dimension and the unpredictable future trend have resulted in the number of tutoring schools that are outstanding in educational management decreasing. Therefore, tutoring school administrators must have the ability to adapt their thinking to develop themselves and their organizations in maintaining educational standards and preserving the survival of the educational business. This academic article aims to present the future picture of academic leadership of 6 types of tutoring school administrators: 1) Academic vision and leadership 2) Curriculum development and teaching management 3) Promoting an academic learning atmosphere 4) Support and development of teachers and personnel 5) Supervision, monitoring, monitoring and evaluation of teaching and learning and 6) Educational technology and innovation in learning management.

Keyword: scenario; academic leadership; tutoring school administrators

บทคัดย่อ

โรงเรียนกวดวิชาเป็นการจัดการศึกษานอกระบบเพื่อเสริมความรู้ให้กับผู้เรียนแต่จากสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงในทุกมิติและมีแนวโน้มที่คาดการณ์ไม่ได้ในอนาคตได้ส่งผลให้โรงเรียนกวดวิชาซึ่งมีความโดดเด่นในด้านการจัดการศึกษามีจำนวนลดลง ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชาต้องมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนแนวคิดเพื่อพัฒนาตนเองและองค์กรในการรักษามาตรฐานทางการศึกษาและรักษาความอยู่รอดของธุรกิจทางการศึกษา บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอเกี่ยวกับอนาคตภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชา 6 ลักษณะ คือ 1) การมีวิสัยทัศน์และการเป็นผู้นำในด้านวิชาการ 2) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) การเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ 4) การสนับสนุนและพัฒนาครูและบุคลากร 5) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และ 6) การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาในการจัดการเรียนรู้

คำสำคัญ: อนาคตภาพ; ภาวะผู้นำทางวิชาการ; ผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชา

1. บทนำ

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกที่ไม่หยุดนิ่ง การศึกษาจัดเป็นเครื่องมือจำเป็นในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ รวมถึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้การศึกษายังมีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ภายใต้อาณัติเศรษฐกิจและสังคมที่มีความผันผวน ส่งผลให้ทุกประเทศจึงพยายามขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพของประชาชนภายในชาติ

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและช่วยพัฒนาประเทศภายใต้แรงกดดันจากภายนอกอันเนื่องมาจากกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลง รวมถึงแรงกดดันจากภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญเพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) และจิตรรา แก้วมะ (2563) กล่าวว่าการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างสรรค์และส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของสังคม รวมถึงช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น โดยการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาค้นหาให้มีคุณภาพด้วยการส่งเสริมให้มีความรู้ ความคิด ทักษะที่จำเป็น เจตคติที่ดี การรู้จักชีวิตและเข้าใจสังคม พร้อมทั้งมีความสามารถในการปรับตัวให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ การศึกษาที่ดำเนินไปอย่างถูกต้องและเหมาะสมจะช่วยสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาคนควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคม ดังนั้นประเทศชาติจะประสบความสำเร็จและเจริญก้าวหน้ามากขึ้นขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้ระบุเจตนารมณ์ในการจัดการศึกษาว่าต้องพัฒนาค้นหาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา รวมทั้งสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข โดยมีสถานศึกษาเป็นแหล่งการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานที่จัดให้ทุกคนในประเทศได้มีโอกาสเข้ามาศึกษาหาความรู้เพื่อนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

การบริหารสถานศึกษาต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินงานต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงไม่สามารถกระทำให้เกิดผลสำเร็จได้เพียงลำพังแต่ต้องอาศัยผู้ร่วมงานเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้งานนั้นสัมฤทธิ์ผล ซึ่งผู้ร่วมงานแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันทั้งด้านสติปัญญา ความรู้ความสามารถ ความถนัดและความต้องการที่หลากหลาย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคิดหาเทคนิควิธีและกระบวนการในการบริหารงานที่เหมาะสมมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์และบรรลุผลตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่ได้ตั้งไว้ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553) และวงศ์วะลี ยั่งยืน (2564) ระบุว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องคำนึงถึงการวางรูปแบบงานเป็นหลักและมีภาวะผู้นำในลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อใช้ในการวางกลวิธีเพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามที่ได้กำหนดไว้ รวมทั้งการสร้างและวางเงื่อนไขที่จำเป็นเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าจะเกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารโรงเรียนในทุกด้านและทุกขนาด

ในการบริหารสถานศึกษาทุกประเภทภารกิจที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกคือการบริหารงานด้านวิชาการ เนื่องจากเป็นงานที่สถานศึกษาใช้ในการเปลี่ยนแปลงผู้เรียนไปสู่ผู้รู้และนำไปสู่ผู้ที่มีความสามารถ แล้วนำความรู้ไปใช้ได้จริงจนเกิดเป็นผู้เชี่ยวชาญและพัฒนาเกิดเป็นทักษะและสมรรถนะเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตทั้งปัจจุบันและในอนาคต ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งถือเป็นผู้นำองค์กรแห่งการเรียนรู้จึงต้องมีภาวะผู้นำทางด้านวิชาการเพื่อขับเคลื่อนให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนางานด้านวิชาการให้เป็นไปตามคุณภาพและได้มาตรฐานทางการศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ สอดคล้องกับวรวิทย์ สุราสา (2565) ที่กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยต้องมีวิสัยทัศน์ทางการศึกษาและมีพฤติกรรมทางวิชาการ คือมีความรู้ความสามารถและ

ความเป็นมืออาชีพเพื่อสามารถนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายตามนโยบายการศึกษาของชาติ ร่วมกับการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้มีความสามารถในการแข่งขันและมีทักษะพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ทุกระดับ นอกจากนี้ Dimmock & Walker (2005) ได้เสนอว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อให้นักเรียนเกิดความก้าวหน้าทางการเรียน โดยสร้างความร่วมมือกับครูเพื่อช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน และปรียาภรณ์ เรืองเจริญ (2560) ระบุว่าภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญต่อคุณภาพการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่จึงต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยใช้โอกาสและความเป็นผู้นำอย่างเต็มศักยภาพทุ่มเทให้การบริหารงานของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร

โรงเรียนกวดวิชาเป็นหนึ่งในสถานศึกษานอกระบบประเภทโรงเรียนเอกชนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยจัดตั้งขึ้นเพื่อเสริมความรู้ในบางรายวิชาตามหลักสูตรของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งโรงเรียนกวดวิชามีความโดดเด่นในด้านการบริหารงานวิชาการจนได้รับความเชื่อมั่นจากนักเรียนและผู้ปกครองมาอย่างต่อเนื่อง โดยจุฬณี วิริยะกิจไพศาล (2559) กล่าวว่าการศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องผ่านกระบวนการสอบเพื่อวัดความรู้ จึงทำให้ผู้เรียนพยายามสะสมความรู้เพื่อที่สามารถสอบผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หนทางหนึ่งที่นักเรียนเลือกก็คือการเรียนเพิ่มเติมในโรงเรียนกวดวิชาเพื่อเติมเต็มความรู้ที่นอกเหนือจากการเรียนในระบบโรงเรียนปกติ รวมทั้งเพื่อเพิ่มคะแนนในชั้นเรียนและได้เทคนิควิธีการคิด หลักการจำซึ่งจะสามารถช่วยในการทำข้อสอบ และสุภารัตน์ วุฒิมงคลพานิช (2559) กล่าวสนับสนุนว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อคอร์สเรียนในโรงเรียนกวดวิชาจากการบริหารงานวิชาการ โดยการมีหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ความเข้มข้นและความหลากหลายของเนื้อหา การมีเอกสารประกอบการเรียนที่มีการสรุปเนื้อหาสั้น ๆ เพื่อให้่ายต่อการจดจำและมีเนื้อหาที่ตรงกับที่ออกสอบ รวมทั้งมีแบบฝึกหัดและแนวข้อสอบเก่าสำหรับฝึกฝน

จากงานวิจัยของจิตติพร แต่งพลกรัง (2563) พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการของโรงเรียนกวดวิชาในด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันมีโอกาสประสบความสำเร็จในการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($M = 4.785$, $SD = 0.41$) ส่วนกรกฤษ ศรีวิชัย (2566) พบว่าความคิดเห็นของครูในโรงเรียนกวดวิชาเกี่ยวกับงานวิชาการในปัจจุบันด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 3.47$, $\sigma = 0.86$) คือ การนิเทศติดตาม การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมและเชื่อถือได้ ซึ่งตรงกับกับความคิดเห็นของผู้ปกครอง ($M = 3.87$, $SD = 0.73$) ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นว่าการมีแหล่งเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ($M = 4.37$, $SD = 0.85$) พร้อมทั้งมีข้อเสนอแนะว่าโรงเรียนกวดวิชาควรมีการพัฒนาเนื้อหาให้มีความถูกต้องตามหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการอย่างสม่ำเสมอ การพัฒนาหลักสูตรที่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถของผู้เรียนและให้สอดคล้องกับข้อสอบที่ออกในแต่ละปี การจัดรายวิชาให้มีครบถ้วนและหลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและความสะดวกของผู้เรียน การปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และความต้องการของโลกอนาคต

พร้อมทั้งการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี รวมถึงนวัตกรรมทางการศึกษา และในปัจจุบันรูปแบบการคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง โดยมีการคัดเลือกนักเรียนด้วยการใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) การกำหนดรายวิชาที่ไม่มีในหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนเพื่อใช้ในการสอบคัดเลือก เช่น วิชาความถนัดทั่วไป (TGAT) วิชาความถนัดทางวิชาชีพ (TPAT) และในแต่ละคณะก็มีการกำหนดรายวิชาที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกที่แตกต่างกัน จึงทำให้นักเรียนต้องมีกิจกรรมทางวิชาการตามที่แต่ละคณะกำหนดและมีการเลือกเรียนเฉพาะในรายวิชาที่จำเป็นต้องใช้สอบ รวมถึงการแข่งขันของโรงเรียนกวดวิชาที่มากขึ้นโดยใช้ความโดดเด่นทางด้านวิชาการ และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทางการศึกษาในรูปแบบการเรียนออนไลน์ทำให้นักเรียนมีทางเลือกในการเรียน ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนกวดวิชาเป็นอย่างมาก

ผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชาซึ่งเป็นหนึ่งในผู้นำขององค์กรทางการศึกษาจึงต้องมีคุณสมบัติของการเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้าใจถึงจุดแข็งหรือจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบันอย่างถ่องแท้และตระหนักถึงจุดอ่อนหรือจุดด้อยเพื่อหาแนวทางมาช่วยเสริมและปรับปรุงให้ภาพในอนาคตของโรงเรียนกวดวิชาดีขึ้น บทความวิชาการนี้จึงมุ่งนำเสนออนาคตภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อคุณภาพในการบริหารสถานศึกษาประเภทโรงเรียนกวดวิชา ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียนและสร้างความพึงพอใจต่อผู้ปกครอง รวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

2. เนื้อหา

2.1 สถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนกวดวิชา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ได้กำหนดให้โรงเรียนกวดวิชาเป็นสถานศึกษาเอกชนในรูปแบบของการศึกษานอกระบบ โดยจัดตั้งขึ้นเพื่อเสริมความรู้ในบางรายวิชาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนกวดวิชาเป็นปรากฏการณ์ทางการศึกษาของไทยที่มีการพัฒนาและเติบโตอย่างกว้างขวาง โดยในขั้นแรกจะเป็นการติวเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัยในช่วงก่อนการสอบ หลังจากนั้นพัฒนาเป็นการกวดวิชาตลอดทั้งปี และขยายขอบเขตไปถึงการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา รวมถึงมีรูปแบบและวิธีที่หลากหลายทั้งการกวดวิชาในห้องเรียนกับครูประจำการของโรงเรียนกวดวิชา การกวดวิชาผ่านระบบวิดีโอหรือเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในส่วนของช่วงเวลาในการเรียนมีตั้งแต่ช่วงเช้าจนถึงกลางคืนตามความสะดวกของผู้เรียนและผู้สอน (สาลิกา กายอด, 2561) แต่จากข้อมูลล่าสุดของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนระบุว่าในปี พ.ศ. 2563 โรงเรียนกวดวิชาที่มีจำนวนลดลงเหลือเพียง 1,712 ราย เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2562 ที่มีอยู่ถึง 2,801 ราย แสดงถึงแนวโน้มการลดลงของจำนวนโรงเรียนกวดวิชาในประเทศไทย

2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการลดลงของโรงเรียนกวดวิชาในประเทศไทย

นลินา เตชะศิริประภา (2564) ได้วิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้โรงเรียนกวดวิชาในปัจจุบันลดลงว่าเกิดจาก (1) สภาพเศรษฐกิจที่ซบเซาส่งผลต่อกำลังซื้อของผู้ปกครอง (2) จำนวนประชากรที่มีอัตราการเกิดน้อยลงส่งผลให้ตลาดของโรงเรียนกวดวิชามีขนาดเล็กลงตามไป (3) การเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยทำให้นักเรียนตัดสินใจเลือกเรียนเฉพาะรายวิชามากขึ้น (4) การแข่งขันของโรงเรียนกวดวิชาที่เพิ่มขึ้นโดยการหาจุดแข็งของตัวเองเพื่อมาดึงดูดให้นักเรียนเข้ามาเรียนเพิ่มมากขึ้น และ (5) เทคโนโลยีและยุคสมัยที่เปลี่ยนทำให้นักเรียนสามารถค้นหาความรู้และข้อมูลผ่านเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ต และพิจารณา วิทูรรัตน์ (2568) กล่าวว่า การดำเนินงานของธุรกิจโรงเรียนกวดวิชาไม่ได้อยู่ในช่วงขาขึ้นเหมือนทศวรรษก่อนหน้ามีหลายสาเหตุตั้งแต่การมาถึงของระบบออนไลน์ในช่วงโรคระบาดโควิด-19 ทำให้การเรียนออนไลน์ที่บ้านเป็นเรื่องธรรมดา รวมถึงการเปลี่ยนแปลงระบบสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยที่ให้นักเรียนสมัครด้วยวิธีการยื่นแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) อีกทั้งความเหนื่อยล้าจากการเรียนผ่านจอทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนทำให้นักเรียนถอยห่างจากโรงเรียนกวดวิชามากขึ้น จนกระทั่งมีการปิดสาขาโรงเรียนกวดวิชาจำนวนมาก ส่งผลให้ภาพรวมของโรงเรียนกวดวิชาในยุคนี้จึงไม่เหมือนในอดีตที่นักเรียนส่วนใหญ่ลงเรียนเพื่อหวังทำเกรดและคะแนนให้ดีขึ้น แต่การค้นหาตัวเองและการวางแผนเส้นทางอาชีพในอนาคตกลับเป็นโจทย์ข้อแรกๆ ที่ผู้ปกครองและนักเรียนนึกถึง

ปัจจัยหลักที่ส่งผลให้จำนวนของโรงเรียนกวดวิชาลดลงเกิดจาก (1) ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ทำให้นักเรียนเกิดความสะดวกในการเรียนได้ทุกสถานที่และทุกเวลา โดยที่ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องเข้ามาเรียนที่โรงเรียน (2) อัตราการเกิดของประชากรลดลงส่งผลโดยตรงต่อจำนวนเด็กวัยเรียน จึงทำให้การแข่งขันในการเข้าศึกษาต่อของนักเรียนลดลงเนื่องจากนักเรียนมีโอกาสเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยได้มากขึ้น (3) การปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นที่ไม่ได้มุ่งเน้นการสอบแข่งขันเพียงอย่างเดียว และ (4) การแข่งขันทางการตลาดของโรงเรียนกวดวิชา โดยโรงเรียนกวดวิชาขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียงจะได้รับการยอมรับจากนักเรียนและผู้ปกครองมากกว่าโรงเรียนกวดวิชาขนาดเล็ก นอกจากนี้ยังมีปัจจัยรองในด้านอื่น เช่น ภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวส่งผลต่อรายรับและรายจ่ายของแต่ละครอบครัว ความนิยมในการเรียนแบบตัวต่อตัวกับผู้สอนหรือการเรียนแบบกลุ่มเล็กๆ ซึ่งสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึงมากกว่าการเรียนในห้องเรียนขนาดใหญ่

2.3 บทบาทและคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชาในอนาคต

ผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชาสมัยใหม่จำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่พร้อมปรับเปลี่ยนวิธีการคิดและมีการเตรียมความพร้อมในการบริหารและจัดการสถานศึกษาในรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษา (กรกฤษ ศรีวิชัย, 2567) สอดคล้องกับยุทธชาติ นาหอม (2564) ที่กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการบริหารจัดการศึกษาภายใต้รูปแบบการดำเนินชีวิตใหม่ที่แตกต่าง

ไปจากอดีต โดยต้องมีกลยุทธ์ที่เหมาะสมและมีการวางแผนแนวทางในการจัดการศึกษา การปรับปรุงการจัดการศึกษาในแต่ละสภาวะการณ์อย่างชาญฉลาดและมีการเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ รวมถึงการออกแบบหลักสูตรที่ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างนักเรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและนำวิสัยทัศน์มาสู่การปฏิบัติให้เป็นผลสำเร็จ นอกจากนี้ พัทธินยา ราชนิช และอานวย ทองโปร่ง (2565) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและมีสุขอนามัย การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศดิจิทัลให้เกิดประสิทธิภาพ รวมทั้งการแสดงบทบาทหน้าที่อย่างเต็มที่และนำพาองค์กรด้วยกลยุทธ์และนำเทคนิคการจัดการแบบใหม่สู่การปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วมจนประสบความสำเร็จอันเนื่องจากสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละยุคสมัย การเป็นผู้นำที่ดีนั้นมิใช่เพียงปัจจัยที่มีความสำคัญ รวมถึงคุณลักษณะของผู้นำที่ไม่ได้หมายถึงเพียงความอาวุโสหรือตำแหน่งหน้าที่เท่านั้น แต่เป็นลักษณะที่สามารถปฏิบัติให้เกิดขึ้นได้จริงและมีประโยชน์ต่อการบริหารงาน

จากข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐและแนวคิดของนักวิชาการข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าโรงเรียนกวดวิชาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาของประเทศไทยที่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาและยกระดับขีดความรู้และความสามารถของผู้เรียนให้สัมฤทธิ์ผลตามความคาดหวังและเป้าหมายทางการศึกษาของตนเองและครอบครัว แต่ในสภาพปัจจุบันจำนวนของโรงเรียนกวดวิชาที่มีแนวโน้มลดลงด้วยสภาพเศรษฐกิจ สังคม และระบบการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปรวมถึงการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศของคนในวิถีชีวิตใหม่ ดังนั้นโรงเรียนกวดวิชาจึงต้องมีการเร่งพัฒนาและปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อให้สัมพันธ์กับความเป็นจริงทั้งในปัจจุบันและวางแผนการบริหารงานให้เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์ในอนาคต

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

Hallinger & Murphy (1985) เสนอว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

- 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน เพื่อกำหนดขอบเขตของงานวิชาการที่ต้องรับผิดชอบและการสร้างความเข้าใจในภารกิจดังกล่าวให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ (1) การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนให้มีความชัดเจนและให้ทีมงานมีส่วนร่วมในการกำหนด โดยแสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมที่ง่ายต่อการนำไปใช้ได้จริงและมุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และ (2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนได้รับทราบอย่างทั่วถึงและเข้าใจตรงกัน

- 2) ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนการสอนของครู การเรียนของนักเรียน และการประสานงานด้านการจัดการเรียนการสอน แบ่งเป็น 3

ด้าน คือ (1) การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน (2) การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร และ (3) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

3) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน แบ่งเป็น 6 ด้าน คือ (1) การควบคุมเวลาในการสอน (2) การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด (3) การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู (4) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (5) การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และ (6) การจัดให้มีสิ่งที่จะเสริมสภาพการเรียนรู้

Glickman (2004) ได้เสนอว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน (Knowledge base) เพื่อใช้เป็นหลักการพื้นฐานในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน แบ่งเป็น 6 ด้าน คือ (1) โรงเรียนที่มีประสิทธิผล (Effective school literature) (2) การสอนที่มีประสิทธิผล (Research on Effective teaching) (3) ปรัชญาและความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษา (Education Philosophy and Belief) (4) การพัฒนาการบริหารงาน (Administrative Development) (5) ทฤษฎีแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change Theory) และ (6) ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum development Knowledge)

2. ด้านภาระหน้าที่ (Tasks) ซึ่งเป็นภาระกิจของผู้บริหารโรงเรียน แบ่งเป็น 7 ด้าน (1) การนิเทศและการประเมินผลการสอน (Teaching supervision and evaluation) (2) การพัฒนาทีมงาน (Staff development) (3) การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum development) (4) การพัฒนากลุ่ม (Group development) (5) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) (6) การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Positive school climate) และ (7) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (School community involvement)

3. ด้านทักษะที่จำเป็น (Skill needed) เพื่อเป็นความสามารถในการนำความรู้ไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ แบ่งเป็น 8 ด้าน คือ (1) ทักษะการติดต่อสื่อสาร (Communication skills) (2) ทักษะด้านบุคคล (People skill) (3) ทักษะการนิเทศ (supervision skills) (4) ทักษะการตัดสินใจร่วมกัน (Group decision making) (5) ทักษะการกำหนดเป้าหมาย (Goal setting or envisioning) (6) ทักษะการประเมินผลและการวางแผน (Assessing and planning) (7) ทักษะการสังเกต (Observation skills) และ (8) ทักษะการวิจัยและการประเมินผล (Research and evaluation skills)

พัชรภรณ์ จันทพล (2559) ได้เสนอว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งเป็น 5 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน เพื่อวางแผนยุทธศาสตร์ทางวิชาการของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของงานวิชาการ การกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ นโยบาย มาตรการและดัชนีชี้วัดคุณภาพผลการจัดการเรียนการสอนตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด

2. การบริหารหลักสูตรและการสอน เพื่อสร้างหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดสาระการเรียนรู้ และเวลาเรียน กำหนดเกณฑ์การวัดผลประเมินผล การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดปี

3. การนิเทศการสอน เพื่อการวางแผนการนิเทศการเรียนการสอนตาม และกำหนดหลักการนิเทศการสอนและการนิเทศแบบเพิ่มพูนศักยภาพ โดยทำงานร่วมกับครู

4. การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนทั้งทางตรงหรือทางอ้อม แล้วนำผลที่ได้มาแก้ปัญหาให้นักเรียนที่เรียนอ่อนและให้การส่งเสริมนักเรียนที่เรียนดี

5. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน เพื่อจัดสรรทรัพยากรให้กับครูหรือนักเรียนในด้านสื่อและเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดแหล่งการเรียนรู้เพื่อค้นคว้าหาความรู้ให้มีความสะดวกในการใช้งานและมีจำนวนเพียงพอ

สุภัชฌาน์ ศรีเอี่ยม และคณะ (2566) ได้เสนอว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถาน ศึกษา แบ่งเป็น 6 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ โดยการประเมินความต้องการของครู เพื่อนำไปกำหนดเป็นเป้าหมายด้านวิชาการ และให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีส่วนร่วม พร้อมทั้งพัฒนาเป้าหมายของโรงเรียนเพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียน

2. การนิเทศภายใน โดยการเยี่ยมห้องเรียนเพื่อให้คำชี้แนะและความช่วยเหลือ ชี้ให้เห็นถึงจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในการสอนของครูและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูเพื่อนำไปพัฒนาการสอน พร้อมทั้งสนับสนุนในด้านการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครู

3. การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ เพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน การรักษาให้มีสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาที่สวยงาม สะอาด ปลอดภัยและเป็นระเบียบ ร่วมกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน

4. การพัฒนาหลักสูตร โดยการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นและมีความเหมาะสมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับมวลประสบการณ์ที่เท่าทันตามเป้าหมาย ของการจัดการศึกษา รวมทั้งการประสานงานการใช้หลักสูตร

5. การพัฒนาวิชาชีพ โดยการพัฒนาให้ครูมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูและทักษะในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีในการทำงานเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

6. การจัดการด้านการเรียนการสอน เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้โดยร่วมมือกับครูผู้สอน และส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร พร้อมทั้งการจัดให้มีการตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน การควบคุมเวลาในการสอน การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

วนิดา เชื้อคมตา (2566) ได้เสนอว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งเป็น 5 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย โดยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน และให้ครูได้จัดการเรียนรู้และการให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รวมถึงการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติของครู เพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการให้มีความชัดเจน

2. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับบริบทสถานศึกษาและตรงกลับแนวคิดและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนงาน มีความรู้ความเข้าใจและร่วมกำหนดระบบหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการ มีการกำกับ ติดตามผลและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัย โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ เพื่อจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานทางวิชาการและส่งเสริมให้บุคลากรมีความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน มีความมุ่งมั่นและความสามัคคีในการปฏิบัติงาน รวมถึงการจัดความเหมาะสมภายในห้องเรียนเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร เพื่อพัฒนาและอำนวยความสะดวกในการทำงานของครู และให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพตรงตามมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด ส่งเสริมให้ครูได้เข้าร่วมอบรมพัฒนาตนเอง การศึกษาต่อ และสนับสนุนให้ครูกิจกรรมทางวิชาการของนักเรียน เพื่อทำให้ครูเป็นครูมืออาชีพ

5. การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน เพื่อดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างใกล้ชิด มีการชื่นชมเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานแก่คณะครู การช่วยเหลือและแนะนำครู คอยชี้แนะแหล่งค้นคว้าหาความรู้ที่เหมาะสมให้แก่ครูผู้สอน เพื่อพัฒนาการสอนไปในทางที่มีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดของนักวิชาการข้างต้นสามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาได้ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

แนวคิด องค์ประกอบ	Hallinger & Murphy (1985)	Glickman (2004)	พัชรภรณ์ จันทพล (2559)	สุลักษณ์ ศรีเยี่ยม และคณะ (2566)	วนิดา เชื้อคมตา (2566)	รวม
1) การมีวิสัยทัศน์และการเป็นผู้นำในด้านวิชาการ	✓	✓	✓	✓	✓	5
2) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓	5
3) การเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ	✓	✓	✓	✓	✓	5
4) การสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษา	✓	✓		✓	✓	4
5) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การจัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓	5

จากตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจากแนวคิดของนักวิชาการจำนวน 5 ท่าน แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์และการเป็นผู้นำในด้านวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ การสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษา และการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

ในปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมาก ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชาจึงควรมีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและช่วยอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงการเรียนรู้แบบทุกที่และทุกเวลาให้กับผู้เรียนทั้งการเรียนในห้องเรียนแบบปกติและการเรียนในแบบออนไลน์และออฟไลน์จากที่บ้าน พร้อมทั้งเพิ่มโอกาสในการแข่งขันการดำเนินธุรกิจโรงเรียนกวดวิชาในปัจจุบันและในอนาคต

3. สรุป

อนาคตภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชา

ภาพในอดีตและสภาพปัจจุบันของโรงเรียนกวดวิชาเป็นการศึกษานอกระบบที่มีความเข้มแข็งและโดดเด่นทางด้านวิชาการเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ควบคู่กับการเพิ่มพูนทักษะในการคิดหาคำตอบและความเข้าใจในเนื้อหาอย่างถ่องแท้และง่ายต่อการจดจำจนได้รับการยอมรับและความเชื่อถือจากนักเรียนและผู้ปกครอง

ดังนั้นในอนาคตผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชาจึงต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการในการพัฒนาศักยภาพทั้งของตนเองและทีมบุคลากรรวมทั้งเตรียมความพร้อมของโรงเรียนกวดวิชาอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้พร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต การปรับกลยุทธ์ในการบริหารทางวิชาการให้สอดคล้องและเท่าทันกับ

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนกวดวิชาสามารถดำเนินต่อไปได้โดยไม่ได้มุ่งหวังเฉพาะผลกำไรทางธุรกิจแค่เพียงด้านเดียว แต่ยังคาดหวังที่จะให้โรงเรียนกวดวิชาเป็นสถาบันการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการส่งเสริมทางด้านวิชาการสืบต่อไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอันเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นอนาคตภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชาควรมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1) การมีวิสัยทัศน์และการเป็นผู้นำในด้านวิชาการ โดยผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชาจึงต้องมีวิสัยทัศน์ที่สามารถคาดการณ์แนวโน้มทางการศึกษาและมีความพร้อมในการตั้งรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นต่อองค์กร ควบคู่กับการมีความรู้ทางวิชาการที่เป็นเลิศ เพื่อเป็นต้นแบบในการถ่ายทอดองค์ความรู้อย่างผู้เชี่ยวชาญควบคู่กับการมีความเข้าใจและความสามารถในการบริหารงานโรงเรียนในรูปแบบของธุรกิจการศึกษาอย่างลึกซึ้งเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและพึงพอใจต่อนักเรียนและผู้ปกครอง ซึ่งทำให้โรงเรียนกวดวิชามีความมั่นคงทั้งด้านวิชาการที่เข้มแข็งและการประกอบธุรกิจการศึกษาที่ยั่งยืน

2) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชาต้องมีความรู้และความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการและการปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียนกวดวิชาให้มีความถูกต้อง ครบถ้วนและมีความสัมพันธ์กับการวัดผลและประเมินผล รวมถึงการสอบคัดเลือกและการแข่งขันต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการและคาดหวังที่แตกต่างของผู้เรียน พร้อมทั้งการกำหนดแบบแผนในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นระบบเพื่อรักษามาตรฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นและเกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถาบัน รวมทั้งส่งเสริมชื่อเสียงและการยอมรับของโรงเรียนกวดวิชาจากนักเรียนและผู้ปกครอง

3) การเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ โดยผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชาต้องพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนเพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ทั้งด้านความพร้อมและเพียงพอของอุปกรณ์และสถานที่ การสร้างสภาพแวดล้อมและความปลอดภัยในการเรียน การรักษาสุขภาพและอนามัยของผู้เรียน ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนและความมั่นใจในการเข้าเรียนในโรงเรียนกวดวิชา

4) การสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชาต้องให้การส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ การมีทักษะในวิชาชีพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระดับที่สูงขึ้น พร้อมทั้งนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างชำนาญ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน รวมถึงการสร้างสภาพพึงพอใจและสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรทั้งในรูปแบบของเงินตอบแทน เงินพิเศษของรางวัล สวัสดิการและผลประโยชน์ รวมทั้งการมีความเห็นอกเห็นใจ การสร้างขวัญกำลังใจและการให้ยอมรับในคุณค่าของบุคลากร เพื่อเป็นการธำรงรักษาบุคลากรที่มี

ความสามารถให้ทำงานกับโรงเรียนกวดวิชาในระยะยาว ซึ่งเป็นสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิตให้กับบุคลากร และความมั่นคงของโรงเรียนกวดวิชาในระยะยาว ซึ่งส่งผลต่อความเชื่อมั่นจากบุคคลภายนอก

5) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน โดยผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชา ต้องติดตามและวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนของครูและดูแลความก้าวหน้าทางวิชาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมศักยภาพในจุดเด่นและให้ความช่วยเหลือในจุดด้อยได้อย่างถูกต้องและทันทั่วถึง ซึ่งจะทำให้ผลการเรียนรู้ของนักเรียนบรรลุตามเป้าหมายและยกระดับคุณภาพในการประกอบธุรกิจทางการศึกษา รวมทั้งสนองตอบต่อความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครอง

6) การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาในการจัดการเรียนรู้ โดยผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชา ต้องสนับสนุนและพัฒนาความสามารถในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนทั้ง การเรียนภายในห้องเรียน การเรียนในระบบออนไลน์และออฟไลน์ รวมถึงการมีสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัยและเพียงพอ เพื่อช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและอำนวยความสะดวกต่อความต้องการของผู้เรียนได้ ทุกที่และทุกเวลา ส่งผลให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพสูงขึ้นและเกิดประสิทธิผลทางการศึกษา ทั้งยังเพิ่มโอกาสในการแข่งขันของโรงเรียนกวดวิชาในปัจจุบันและในอนาคต

4. เอกสารอ้างอิง

- Dimmock, C., & Walker, A. (2005). *Educational leadership: Culture and diversity*. Athenaeum Press.
- Glickman, C. (2004). *Supervision and Instructional Leadership: A Developmental Approach*. Allyn & Bacon.
- Hallinger, P., & Murphy, J. (1985). Assessing the instructional management behavior of principals. *Elementary School Journal*, 86(2), 221-242.
- กรกฤษ ศรีวิชัย. (2566). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนกวดวิชาเพื่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพายัพ]. มหาวิทยาลัยพายัพ.
- กรกฤษ ศรีวิชัย. (2567). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชายุคใหม่. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 10(2), 271-284.
- จิตรา แก้วมะ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จุฟณี วิริยะกิจไพศาล. (2559). กลยุทธ์การตลาดกับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในโรงเรียนกวดวิชาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- จิตติพร แต่งพลกรัง. (2563). แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนกวดวิชาในกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาแบบเรียนรวม [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นลิตา เตชะศิริประภา. (2564). โรงเรียนกวดวิชาในยุคนี้ไม่จำเป็นแล้วหรือยังจำเป็นมากกว่าเดิม. <https://plus.thairath.co.th/topic/money/100564>
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปรียาภรณ์ เรืองเจริญ. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ]. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- พัชนียา ราชวงษ์ และ อำนวย ทองโปรง. (2565). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปกติใหม่ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1. วารสารวิชาการร้อยแก่นสาร, 7(6), 48-63.
- พัชรภรณ์ จันทพล. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภองครักษ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยบูรพา]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิราภรณ์ วิฑูรต์น. (2568, 18 กุมภาพันธ์). โรงเรียนกวดวิชาใกล้ตาย? หมดยศติวเพื่อทำเกรด ส่วนคนรวยเน้นส่งลูกเรียนเมืองนอกแทน. <https://www.bangkokbiznews.com/business/1167050>
- ยุทธชาติ นาหอม. (2564). การบริหารสถานศึกษาบนฐานความปกติใหม่ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- วงศ์วาลี ยั่งยืน. (2564). คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 5(1), 15-27.
- วชิรวิทย์ สุราสา. (2565). ผู้บริหารที่นำสถานศึกษาสู่ความสำเร็จบนวิถีแห่งความเปลี่ยนแปลง. วารสารมณีเชษฐาราม, 5(2), 186-201.
- วนิดา เชื้อคมตา. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สาธิตา ก่ายอด. (2561). ความพึงพอใจในการเลือกใช้บริการโรงเรียนกวดวิชาของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก]. สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. พรึกหวานกราฟฟิค.

สุดารัตน์ วุฒิมงคลพานิช. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อคอร์สเรียนพิเศษจากสถาบันกวดวิชาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุภชฌาน์ ศรีเอี่ยม, ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์, และ สุชาติ สืบทอง. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา. วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 1(2), 1-13. <https://so07.tci-thaijo.org/index.php/VRUJ/article/view/2346/2802>